

Verslag Ontwikkelgesprek Accreditatie D&P

Inleiding Op 17 januari 2025, vond een ontwikkelgesprek plaats naar aanleiding van de accreditatie van de opleiding D&P. De bijeenkomst werd online gehouden en werd bijgewoond door Mariska Krijgsman en Lydia Posthuma namens het visitatiepanel en door Art van Triest, Marije Bent en Malou Willemars namens de opleiding D&P. Het gesprek had als doel om te reflecteren op de uitkomsten van de accreditatie, aanbevelingen van het panel te bespreken en oplossingsrichtingen en ontwikkelplannen voor de opleiding te verkennen.

Hoofdthema's

1. Formatief handelen en leeruitkomsten Tijdens het gesprek werd uitgebreid stilgestaan bij het belang van formatief handelen in het onderwijs. Het panel benadrukte dat formatieve toetsing bijdraagt aan de ontwikkeling van studenten en hen stimuleert actief te reflecteren op hun leerproces. De opleiding D&P heeft reeds stappen gezet om formatief handelen te integreren in het curriculum, met concrete acties zoals:

- Het formuleren van brede leeruitkomsten met ruimte voor individuele invulling door studenten.
- Het inzetten van feedbackmomenten door peers, docenten en het werkveld om studenten inzicht te geven in hun voortgang.

Mariska gaf aan: "De kracht van formatief handelen zit in de reflectie die het bij studenten teweegbrengt, maar het vraagt ook om docenten die goed kunnen begeleiden in dit proces."

Art voegde toe: "Ik probeer studenten in de praktijklessen telkens uit te dagen om feedback te verzamelen, niet alleen van mij, maar ook van hun peers en werkplekbegeleiders. Dit maakt hen bewuster van hun leerproces."

Het panel raadde aan om verder te werken aan de integratie van formatief handelen door:

- Leeruitkomsten explicieter te koppelen aan praktijkervaringen. Bijvoorbeeld: "Hoe run je een veilige praktijkles met een groep van dertig leerlingen?"
- Rubrics en toelichtingen bij leeruitkomsten flexibel in te zetten, zodat studenten gericht kunnen werken aan hun persoonlijke leerdoelen.

De opleiding gaf aan deze aanbevelingen op te pakken en meer focus te leggen op het trainen van docenten in het geven van constructieve feedback. Ook willen ze experimenteren met meer open opdrachten die studenten uitdagen om zelf hun leerdoelen te formuleren. Tijdens het gesprek werd uitgebreid stilgestaan bij het belang van formatief handelen in het onderwijs. Het panel benadrukte dat formatieve toetsing bijdraagt aan de ontwikkeling van studenten en hen stimuleert actief te reflecteren op hun leerproces. De opleiding D&P heeft reeds stappen gezet om formatief handelen te integreren in het curriculum, met concrete acties zoals:

- Het formuleren van brede leeruitkomsten met ruimte voor individuele invulling door studenten.
- Het inzetten van feedbackmomenten door peers, docenten en het werkveld om studenten inzicht te geven in hun voortgang.

Het panel raadde aan om verder te werken aan de integratie van formatief handelen door:

- Leeruitkomsten explicieter te koppelen aan praktijkervaringen.

- Rubrics en toelichtingen bij leeruitkomsten flexibel in te zetten, zodat studenten gericht kunnen werken aan hun persoonlijke leerdoelen.

2. Didactiek en praktijkgericht onderwijs Een terugkerend aandachtspunt was de vertaalslag van vakinhoud naar praktische toepasbaarheid in de klas. Studenten gaven tijdens de accreditatie aan dat ze meer begeleiding wensden bij het overbrengen van lesstof op hun leerlingen, met name bij vakken als techniek en creatief ontwerpen.

Mariska merkte op: "Studenten waarderen de vakinhoud, maar geven aan dat ze zich nog niet zeker genoeg voelen om deze direct toe te passen in een praktijkles." Art vulde aan: "We hebben recent in mijn P-vak groepjes gevormd waarin ervaren en minder ervaren studenten samenwerken. Dit heeft geleid tot waardevolle uitwisselingen en een sterke basis voor het organiseren van veilige en effectieve praktijklessen."

Oplossingsrichtingen die zijn besproken:

- Het organiseren van praktijklessen waarin studenten didactische vaardigheden toepassen en experimenteren in gesimuleerde klassen. Malou stelde: "Het is belangrijk om studenten meer ruimte te geven om te oefenen in een veilige setting voordat ze met echte klassen werken."
- Het vormen van gemengde groepjes waarin studenten met en zonder praktijkervaring samenwerken om van elkaar te leren. "Deze aanpak stimuleert het leren van elkaar," aldus Marije.
- Het vergroten van mogelijkheden om praktijkervaringen uit te wisselen tussen studenten onderling en met docenten. Lydia noemde: "We zien dat studenten die ervaringen delen vaak nieuwe inzichten opdoen die ze direct kunnen toepassen in hun eigen lessen."

De opleiding gaf aan hierop in te zetten door meer praktijklessen te organiseren en studenten actiever te stimuleren om in duo's of groepjes te werken aan casussen uit de praktijk. Daarnaast worden extra momenten gepland voor intervisie en collegiale consultatie. Een terugkerend aandachtspunt was de vertaalslag van vakinhoud naar praktische toepasbaarheid in de klas. Studenten gaven tijdens de accreditatie aan dat ze meer begeleiding wensden bij het overbrengen van lesstof op hun leerlingen, met name bij vakken als techniek en creatief ontwerpen.

Oplossingsrichtingen die zijn besproken:

- Het organiseren van praktijklessen waarin studenten didactische vaardigheden toepassen en experimenteren in gesimuleerde klassen.
- Het vormen van gemengde groepjes waarin studenten met en zonder praktijkervaring samenwerken om van elkaar te leren.
- Het vergroten van mogelijkheden om praktijkervaringen uit te wisselen tussen studenten onderling en met docenten.

3. Flexibilisering van het curriculum Het panel prees de stappen die de opleiding heeft gezet richting flexibilisering, maar benadrukte dat dit proces verdere verfijning behoeft. Vooral de balans tussen generieke en vakspecifieke leeruitkomsten werd genoemd als ontwikkelpunt.

Mariska stelde: "Flexibilisering betekent niet alleen het aanbieden van keuzes, maar ook het duidelijk formuleren van leeruitkomsten die breed toepasbaar zijn en ruimte laten voor verdieping." Lydia voegde hieraan toe: "Het is essentieel dat studenten zich herkennen in de leeruitkomsten en deze kunnen koppelen aan hun eigen praktijk."

In de discussie kwamen de volgende punten naar voren:

- Flexibilisering vraagt om heldere basisleeruitkomsten die voor alle studenten gelden, aangevuld met verdiepende leeruitkomsten gericht op specifieke vakgebieden. Malou gaf aan: "We zijn bezig om die verdiepingsslag verder uit te werken, zodat elke student een leerpad kan kiezen dat past bij zijn of haar ontwikkeling."
- Het aanbieden van keuzevrijheid in opdrachten en werkvormen, zodat studenten hun eigen leerpad kunnen vormgeven. Art noemde: "Studenten willen vrijheid, maar hebben ook duidelijke kaders nodig om die vrijheid goed te benutten."
- Samenwerking met het werkveld bij de formulering van leeruitkomsten, zodat deze goed aansluiten bij de praktijk. Lydia benadrukte: "De input van het werkveld is cruciaal om leeruitkomsten actueel en relevant te houden."

De opleiding gaf aan de aanbevelingen van het panel serieus te nemen. Ze plannen verdere gesprekken met het werkveld en gaan experimenteren met meer gepersonaliseerde opdrachten en modulaire curriculumonderdelen. Het panel prees de stappen die de opleiding heeft gezet richting flexibilisering, maar benadrukte dat dit proces verdere verfijning behoeft. Vooral de balans tussen generieke en vakspecifieke leeruitkomsten werd genoemd als ontwikkelpunt. In de discussie kwamen de volgende punten naar voren:

- Flexibilisering vraagt om heldere basisleeruitkomsten die voor alle studenten gelden, aangevuld met verdiepende leeruitkomsten gericht op specifieke vakgebieden.
- Het aanbieden van keuzevrijheid in opdrachten en werkvormen, zodat studenten hun eigen leerpad kunnen vormgeven.
- Samenwerking met het werkveld bij de formulering van leeruitkomsten, zodat deze goed aansluiten bij de praktijk.

4. Toetsing en feedback Toetsing werd besproken als een cruciaal element in het onderwijsproces. Het panel moedigde aan om traditionele toetsing los te laten en meer te focussen op feedbackgedreven leertrajecten. Een aantal concrete voorstellen werd besproken:

Mariska gaf aan: "Als je de leeruitkomst zelf als ultieme toetsing beschouwt, hoeft niemand meer een opdracht te verzinnen. Dit maakt toetsing flexibeler en geeft studenten meer verantwoordelijkheid."

Art merkte op: "Ik wil studenten stimuleren om feedback actief te verzamelen. In mijn vak vraag ik hen om minimaal drie feedbackmomenten van peers, docenten en het werkveld, die ze gebruiken om hun werk te verbeteren."

Concrete acties en aanbevelingen:

- Het weghalen van 'tussenopdrachten' en het direct koppelen van toetsen aan leeruitkomsten.
- Het inzetten van formatieve toetsing als middel om studenten te begeleiden in hun leerproces zonder de druk van cijfers. Zoals Malou zei: "We willen dat studenten leren van het proces, niet alleen toewerken naar een eindcijfer."
- Het trainen van docenten om consistente en constructieve feedback te geven, waarbij calibratie tussen docenten essentieel is. Lydia benadrukte: "Kalibreren zorgt ervoor dat alle

docenten dezelfde standaard hanteren en dat studenten eerlijke en transparante feedback ontvangen."

De opleiding is al bezig met deze punten door formatieve toetsmomenten te integreren en studenten te vragen om feedback als onderdeel van hun beoordeling. Daarnaast worden trainingen georganiseerd voor docenten om hun feedbackvaardigheden te verbeteren. Toetsing werd besproken als een cruciaal element in het onderwijsproces. Het panel moedigde aan om traditionele toetsing los te laten en meer te focussen op feedbackgedreven leertrajecten. Een aantal concrete voorstellen werd besproken:

- Het weghalen van 'tussenopdrachten' en het direct koppelen van toetsen aan leeruitkomsten.
- Het inzetten van formatieve toetsing als middel om studenten te begeleiden in hun leerproces zonder de druk van cijfers.
- Het trainen van docenten om consistente en constructieve feedback te geven, waarbij calibratie tussen docenten essentieel is.

5. Betrokkenheid van het werkveld Het panel benadrukte het belang van een structurele samenwerking met het werkveld om de kwaliteit van de opleiding te borgen. Tijdens het gesprek werden de volgende actiepunten benoemd:

Mariska gaf aan: "Het werkveld heeft een cruciale rol in het formuleren van leeruitkomsten. Hun input zorgt ervoor dat deze actueel en relevant blijven."

Lydia voegde toe: "We hebben al een netwerk van werkplekbegeleiders die betrokken zijn bij de beoordelingen van studenten. Dit willen we uitbreiden met een adviesraad om nog meer feedback en ideeën te verzamelen."

Concrete stappen:

- Het oprichten van een adviesraad met betrokkenen uit het werkveld om input te geven op leeruitkomsten en toetsing. Malou noemde: "We willen alumni en werkplekbegeleiders meer betrekken bij de ontwikkeling van onze opleiding. Zij kunnen waardevolle inzichten bieden."
- Het versterken van de rol van werkplekbegeleiders bij het beoordelen van studenten. Zoals Art stelde: "We merken dat studenten veel leren van de directe feedback die ze ontvangen op hun werkplek."
- Het organiseren van netwerkbijeenkomsten om ervaringen en best practices te delen. Malou stelde voor: "Het uitwisselen van ervaringen tussen werkplekbegeleiders, docenten en studenten kan bijdragen aan een sterker netwerk en beter afgestemde leeruitkomsten."

De opleiding heeft al stappen gezet om werkplekbegeleiders meer bij het onderwijsproces te betrekken. In de toekomst zullen adviesraden en regelmatige netwerkbijeenkomsten een grotere rol spelen in het versterken van de samenwerking met het werkveld. Het panel benadrukte het belang van een structurele samenwerking met het werkveld om de kwaliteit van de opleiding te borgen. Tijdens het gesprek werden de volgende actiepunten benoemd:

- Het oprichten van een adviesraad met betrokkenen uit het werkveld om input te geven op leeruitkomsten en toetsing.
- Het versterken van de rol van werkplekbegeleiders bij het beoordelen van studenten.

- Het organiseren van netwerkbijeenkomsten om ervaringen en best practices te delen.

Samenvatting Het ontwikkelgesprek bracht verschillende belangrijke thema's aan het licht. Het panel was positief over de stappen die de opleiding heeft gezet, maar gaf waardevolle aanbevelingen om verder te groeien. De focus lag op formatief handelen, praktijkgericht onderwijs, flexibilisering, toetsing en werkveldparticipatie. Door de voorgestelde maatregelen te implementeren, kan de opleiding D&P een nog sterkere aansluiting vinden bij de behoeften van studenten en het werkveld.

De volgende stappen omvatten het verder concretiseren van de besproken plannen, het monitoren van de voortgang en het regelmatig evalueren van de resultaten in samenwerking met het werkveld. Dit biedt een stevige basis voor de toekomstige ontwikkeling van de opleiding D&P.